

Formueskatten og til den store Tanke om Værdistigningsskatten. Det forekommer mig derfor, at Mindretallets Forslag er af den Art, at der virkelig kan rejses en Folkestemming derpaa, og enten man nu vil tage Hensyn dertil eller ej, tror jeg, at en saadan vil blive rejst. Vi have i disse Dage hørt, særlig fra konservativ Side, at man dog til sidst bøjer sig for en Folkefordring. Midt under al den Kritik, der er fremsat fra mange Sider mod de foreliggende Forslag, har man hørt for Eksempel det ærede Medlem for Odense sige: Jeg mener, der er en Folkefordring oppe, og vi maa bøje os for den.

Jeg tror, det vil gaa saaledes i langt højere Grad med Mindretallets Skatteprogram; thi paa det kan der rejses en Folkestemming. Det siger til Hartkornet: Her er der en større Lettelse, end Flertallet foreslaar. Men det stiller Lettelsen af Ejendomsret i Forbindelse med en Formueskat. Det giver endvidere den store ejendomsløse Befolkning en stor og væsentlig Lettelse gennem Toldreformen, der sættes i Forbindelse med en Indkomstskat. Det søger at skaffe Kommunerne ny og betydningsfulde Hjælpekilder gennem Værdistigningsbeskatningen. Det forekommer mig, at dette Skatteprogram virkelig er Begejstring værd og virkelig kan siges at nærme sig Idealet. Jeg beklager, at Flertallet i saa ringe Grad har taget Hensyn til det. Man vil sige, at det er et uigennemførligt Ideal, som ikke lader sig realisere her paa Jorden. Men fra Venstres Side er det nylig udtalt, at disse Skatte love ere meget nær ved Idealet, og man maa altsa dog mene, at Idealet kan realiseres.

Imidlertid har man fra Venstres Side nu i en Aarrække under Skattelovsdiskussionen slaaet af paa Idealet og gaaet paa Akkord med sine Pricipper, uden at man dog har faaet noget gennemført. Om der nu skulde være nogen Mulighed derfor, er der ingen, der ved; men det turde være i allerhøjeste Grad tvivlsomt. Det ærede Medlem for Køge søgte indgaaende at bevise, at det nuværende Ministerium umuligt kunde gaa med til disse Skatte love, og de ærede Ministre, særlig Finansministeren, har meget indgaaende bevist, at Landstinget umuligt kunde gaa med dertil. Det forekommer mig ikke at aabne lyse Udsigter. Den skatteøkonomiske Situation forekommer mig i Øjeblikket stærkt at minde om Henrik Ibsens Digt: Forviklinger. Det vil ikke passe ind i hinanden. Der var en Æbleblomst, som en Bie bejlede til, men da

Bien kom igen og vilde have Blomsten, var Blomsten gaaet i Frø, og da Bie atter kom, saa var Frøet blevet til Frugt. Imidlertid var der ved Blomstens Fod en Mus, der gerne vilde have fat i Frøet; men det var umuligt, og da staaer der i Digtet, at „Blomsten den sukked' og Bie den led, men det var der intet at gøre ved“. Da Blomsten blev Frugt, var der en Spurv oppe i Tagrenden, der gerne vilde have fat paa den, men ikke kunde faa den, fordi Blomsten havde en ulykkelig Kærlighed til Bie, selv efter at den var bleven Frugt. „Og al den Nød og Jammer kunde være spart, hvis Bie var bleven Mus, da Blomsten blev Kart, og alt kunde være endt saa hyggelig og smukt, hvis Musen var bleven Spurv, da Karten blev Frugt.“ — Naar man ser tilbage over den Forhandling, der nu i en Aarrække er foregaaet her angaaende Skattelovene, saa forekommer den mig ganske at svare til dette Billede. Der var en Tid, da Folketinget og Regeringen til en vis Grad stod sammen, men da vilde Landstinget ikke med. Nu gør man sig Haab om, at Folketinget og Landstinget kunne komme til at staa sammen, men saa vil Regeringen ikke med. Det er Forviklinger, der bliver ingen Ting ud af det hele, Nød og Jammer bliver det alt sammen. Der kan maaske komme et Øjeblik, da Regering og Landsting staa enige, men det kunde være, at vi saa vare komne saa langt frem i Tiden, at Folketinget var blevet saa radikalt, at det paa ingen Maade vilde gaa med til det, som Landstinget og Regeringen var blevene enige om.

Alle disse Forviklinger ere imidlertid saare naturlige, de komme af, at der ikke er Harmoni i vor Forfatningsbygning, at Forfatningssagen er bleven forkludret. Jeg ventter mig ikke store Reforme, før Forfatningen er kommen i Orden, og den almindelige Valgret er bleven Hovedfaktoren i Samfundsbygningen. En stor, betydelig og gennemgribende Skattereform tror jeg ikke, man kan vente sig før. Ved at slaa for meget af i sine Krav, inden vi faa Forfatningssagen i Orden, ved at gaa for meget paa Akkord, ved at fravige Demokratiets Fordringer for stærkt udsætter man sig for at svække Interessen for de store Reformkrav. Det forekommer mig, at det er en overordentlig farlig Taktik, som Venstre indslaaer, hvis det følger sin Ordfører og lader Toldreformen hvile for en rum Tid — en overordentlig farlig og meget beklagelig Taktik. Den minder for øvrigt om den gamle Taktik fra Begyn-